

VHK PUUTÖÖKLASS

SISEKORRA EESKIRI

1. Puutööklassi sisenedes, ruumis olles, tööd tehes ja lahkudes suhtu kui enda isiklikku töökeskkonda, hoolides ja hoides seda ühist vara võimalikult hästi.
2. Töö lõpetades pane kõik kasutatud töövahendid oma kohale tagasi.
3. Töö lõpetades puhasta lauad, tööpinnad, masinad ja põrand saepurust, värvist, liimist, plastiliinist, savist ning muust prahist-mustusest.
4. Hoiu puhas ka kraanikauss.
5. Värvimisel, liimimisel ja muu määriva töö puhul kasuta töölaudade pindu kaitsvaid kilesid, ennast kaitse põllega.
6. Pärast liimimist, värvimist, lakkimist või muud määrivat tööd pese puhtaks pintslid, spaatlid jmt. tööriistad. Liimid, värvid, pahtlid sule hoolikalt ja vajadusel puhasta põrand ja muud pinnad, mis on määrdunud.
7. Augurauaga, lõikenoaga või mõne muu terariistaga lõikamisel kasuta selleks ette nähtud tööaluseid.
8. Kirvest kasuta ainult puudetailide lõhestamiseks.
9. Stendidel olevaid puutöötlemise vahendeid (höövlid, peitlid, joonlauad jne) kasutada ainult selleks ette nähtud ostarvetel.
10. Elektripuurpinki kasutada ainult õpetaja või meistri loal, eelnevalt tutvudes puurpingi ohutusnõuetega.
11. Suhtu kaasõpilastesse sallivalt ja hoiu alal hea tuju.
12. Puutöökojast lahkudes kustuta valgus, lülita välja elektrikilbist masinate pealüliti, kontrolli ruumi seisukord, talleta see teadetetahvlile ja lukusta uks ning vajadusel pane ruum valve alla!

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED PUURPINGIGA PUURIMISEL

ENNE PUURIMIST:

1. Vali välja tööjoonisel näidatud avale vastav puur.
2. Kinnita puur puurpingi padrunisse kindlalt ja vastavalt üldteada olevatele nõuetele, mida mitteteadmise korral annab teada õpetaja või meister.
3. Kontrolli kas puur on padrunisse õigesti tsentreeritud ja kinnitatud!
4. Erinevate materjalide puurimisel on vaja teada õiget puurimiskiirust, mida vajadusel tuleb muuta vastavalt masina kasutusjuhendis näidatud viisil.
5. Väiksemad detailid kinnita rakisesse või puurpingi kruustangide vahele nii, et puuri tsepter oleks kohakuti puuritava ava tsentriga.
6. Läbivate avade puurimiseks pane puuritava detaili alla puidust alusklots.
7. Kontrolli, et tööriietuses ei oleks lipendavaid osi.

PUURIMISE AJAL:

1. Lähenda puuri detailile aeglaselt ja sujuvalt.
2. Paksu materjali puhul tõsta laastu eemaldamiseks puuri aeg-ajalt välja.
3. Läbival puurimisel aeglusta ettenihet puurimise lõpufaasis.
4. Ära puuduta, puhasta ega pidurda puuri ega teisi pöörlevaid osi käega!
5. Hoiatähelepanu ainult puurimisel!
6. Ära tegele puurimise ajalt kõrvaliste tegevustega (ringivaatamine, helistamine jne.)!
7. Ära sega kaasõpilast puurpingi taga töötamisel!

VHK PUUTÖÖKLASS

MASINARUUMI SISEKORRA EESKIRI

1. Masinate kasutamise ajaks sulge klassiruumi ja laoruumi uks(ed).
2. Jälgi, et saepuru imuri saepurukogumiskott oleks terve ja normaaltasemel, vajadusel tühjenda ja puhasta imuri tolmukott tolmust.
3. Töö lõpetades pane kõik kasutatud vahendid oma kohale tagasi.
4. Töö lõpetades puhasta masinad, lauad, tööpinnad ja põrand saepurust ning muust prahist.
5. Elektriliste käsitööriistade ja muude töövahendite kasutamisest väljaspool puutööklassi teavita puutööklassi meistrit ja kanna laenutatud tööriistad arvestusraamatusse.
6. Õpilastel on keelatud omapäi masinaruumis viibida! Loa ruumi sisenemiseks annab õpetaja.
7. Õpilastel on keelatud ületada ohutsooni märkivat joont! Lubatud on ainult õpetaja isiklikul loal.

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED PUIDU TREIMISEL

ENNE TREIMIST:

1. Vali treitoorikuks terve ja kuivamislõhedeta toorik.
2. Märki ja kärni tooriku otspindadele tsentrid.
3. Hõõvelda toorik silindrikujuliseks.
4. Kinnita toorik tugevalt treipingi tsentrite vahele, sea tugiraud tooriku telje kõrgusele, võimalikult tooriku lähedale.
5. Enne masina sisselülitamist kontrolli käsitsi tooriku vaba ja ohutut pöörlemist.
6. Jälgi, et sul ei oleks lipendavaid riietusesemeid ning pikad juuksed kinnita patsikummiga kuklapoole.

TREIMISE AJAL:

1. Kasuta tööriietust, põlle, kindaid ja kaitsemaski või -prille.
2. Trei ainult korras treipeitliga.
3. Peitel lähenda pöörlevale toorikule sujuvalt.
4. Treitooriku mõõtmiseks ja märkimiseks jäta treipink seisma.
5. Ära pidurda treipingi spindlit käsitsi, lase masinal pärast väljalülitamist iseenesest seiskuda.
6. Lihvimiseks eemalda tugiraud.
7. Treipingi juurest lahkumisel lülita masin välja.
8. Töö lõpul lülita masin välja ja alles siis eemalda toorik masinast.

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED LINTLIHVINGIL TÖÖTAMISEL

ENNE LIHVIMIST:

1. Ära käivita lintlihvpinki ilma õpetaja loata!
2. Enne käivitamist kontrolli lihvlindi korrasolekut: lint ei tohi olla narmendav või rebenditega.
3. Ühenda lihvmasinale puruimemistoru ja lülita sisse puruimemismasin.

LIHVIMISE AJAL:

1. Kanna vastavat tööriietust, nagu näiteks põll, kaitsekindad ja -prillid või -mask.
2. Vajadusel kannu helisummutavaid kõrvaklappe.
3. Jälgi, et riietusel ei oleks lipendavaid osi. Leides kõrvalda puudus.
4. Lihvida võib ainult puitmaterjale.
5. Toorik peab toetuma täies ulatuses lihvmasina töölauale.
6. Lihvitav ese lähenda lihvlindile sujuvalt, toetades toorikud lindile kergelt ja vabalt kuid samas kindlalt.
7. Tooriku otspindu lihvi ainult vastava piirdeliistu vastu toetades, mis kinnitatakse lihvmasina töölauale vastavalt masina kasutusjuhendile.
8. Keelatud on lihvida väga lühikesi ja kitsaid toorikuid!
9. Ära lahku töötava lihvmasina juurest, enne kui oled masina välja lülitanud.
10. Töö lõpetades lülita välja lintlihvmasin ja puruimemismasin ning eemalda puruimemisvoolik.

Pärast masina puhastamist lase lintlihvmasina lihvlint lõdvaks selleks ette nähtud kangil abil.

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED KETASSAEL SAAGIMISEL

ENNE SAAGIMIST:

1. Kontrolli ketassae korrasolekut: kaitsekatte ja kiilunoa olemasolu, nende korralikku kinnitust ja saetavat materjali.
2. Seadista saag vastavalt tooriku mõõtmetele.
3. Tähelepanu! Saeketas peab materjalist välja ulatuma vähemalt saeketta hammaste jagu, mis on 10-15 mm.
4. Saetavad toorikud aseta käeulatuses olevatele pindadele. Sae töölaud peab jääma vabaks.
5. Ära käivita pinki ilma õpetaja loata! Ainult need õpilased, kellel on saepingiga eelnevalt töökogemus, võivad sellega tööd teha.
6. Enne saagimist kinnita saepingile puruimemisvoolik ja käivita puruimemismasin.
7. Kontrolli puruimemissüsteemi puhtust saepingile kinnituvas saeketta avatavas kastis. Vajadusel puhasta see suuremast prügist, mida imemismasin ära ei suuda imeda.

SAAGIMISE AJAL:

1. Kanna nõuetekohast tööriietust – põll, kindad, kaitseprillid või -mask jne.
2. Materjali ettenihe olgu sujuv ja sirgjooneline. Lükke lõpul kasuta lükkeklotsti.
3. Saagimisel seisa saetava materjali kõrval mitte taga!
4. Materjali järkamisel kasuta lükkekelku. NB! Sel juhul ära kasuta suundlatti piirajana!
5. Keelatud on pöörleva saeketta juurest tükkematerjali käega eemaldada.
6. Töötava sae juurest ei tohi lahkuda!
7. Saagimise lõpetades lülita välja nii saepink kui ka puruimemismasin.

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED RIHTHÖÖVELPINGIL TÖÖTAMISEL

ENNE HÖÖVELDAMIST:

1. Kontrolli hõõvelmasinat, et sellel ei esineks väliseid rikkeid. Ka noavõlli kinnitust.
2. Reguleeri noavõlli kaitsekate tooriku paksusele vastavaks.
3. Kontrolli hõõveldavat materjali, et sellel ei oleks pragusid ega lõhesid, naelu, kruve ega muid hõõveltera nüritavaid tegureid.
4. Reguleeri hõõvelpink sobivale laastupaksusele.
5. Ühenda puruimemisvoolik ja käivita puruimemismasin.
6. Ära käivita pinki ilma õpetaja loata!

HÖÖVELDAMISE AJAL:

1. Kanna nõuetekohast tööriietust – põll, kaitsekindad, kaitseprillid või -mask. Vajadusel ka kõrvaklappe.
2. Seisa hõõveldamise ajal noavõlli lähedal, ära vii ettenihke ajal kätt üle pöörleva noavõlli.
3. Lühemaid kui 300 mm pikkasid detaile võib hõõveldada ainult lükkelaua abil.
4. Ära lahku töötava hõõvelpingi juurest.
5. Hõõveldamise lõpetamisel lülita pink välja ning oota kuni noavõll täielikult peatub.

VHK PUUTÖÖKLASS

OHUTUSNÕUDED ELEKTRIKÄIAL TÖÖTAMISEL

ENNE TÖÖ ALUSTAMIST:

1. Kanna vajalikku tööriivastust – põll, kaitsekindad, kaitseprillid või -mask.
2. Kontrolli käiaketta ja tugiraua kinnitust ning korrasolekut.
3. Käiakivil ei tohi olla mõrasid ega eraldunud kilde.
4. Tugiraud peab olema kettast 2-3 mm kaugusel.
5. Jälgi, et sul ei oleks lipendavaid riitusesemeid, olemasolul kõrvalda need.

TÖÖTAMISE AJAL:

1. Hoia käiatavat detaili kindlalt tugiraual.
2. Lähenda käiatavat detaili käiakettale sujuvalt.
3. Töö käigus ära kummarda ettepoole.
4. Ära terita ega käia detaile käiaketta külgpinnal.
5. Töötava masina juurest on lahkumine keelatud!
6. Masina juurest lahkudes lülita ta enne välja ja oota pöörlevate käiakivide täielikku seiskumist.